

בפתח הקפה צנח ומת. כך הסתיימה הטרגדיה של האיש שהיה נערד השעשועים של המישטר ואשך השיטה

המדנאן דינאן

רות צור (בשחור) בהלוויית בעלה הודאה ב-14 סעיפי-אישום

קראו לו המלאך מיכאל. הוא היה ילדהפלא של הכלכלה הישראלית.

נפילתו של מיכאל צור התחילה ב-19 שורות כהעולם הזה. זה היה ב-24 בספטמבר 1974.

באותם הימים חשף יגאל לביב כי העולם הזה את התמוטטות האימפריה הכלכלית של טיבור רוזנבאום. ידורו של צור, בעל בנק בשווייץ, ששימש כן השאר להכרחת כספים יהודיים מ' ארצות-חוץ ולהסתרת הכספים של ה' מאפיה האמריקאית.

תוך כדי כך גילה השבועון כי צור הפקיד בבנק זה, על דעת עצמו ומבלי לדווח על כך, 40 מיליונים דולרים מכספי החברה לישראל, צים ובתרי האיקוק.

הגילוי הרעים את מנהלי החברה לישראל. הם פיטרו אותו.

כך התחיל הכרוז להתגלגל. בפברואר 1975 נעצר. בסופו של דבר הוע' מד מיכאל צור לדין באשמת פשעים כלכליים חמורים — גניבה, שוחד, רמייה, מעילה ועוד ועוד — ונדרן ל-15 שנות-מאסר כפועל, אחרי שהודה בכל 14 סעיפי-האישום. למעשה נדון ל-84 שנות-מאסר, אך הן נגזרו לריצוי חופי.

מי היה האיש, שהוטל עליו עונש כה חמור?

טיבור רוזנבאום ומיכאל צור צמחו, שניהם, על ברכיו של שר-המיסטר והתעשייה-האוצר פנחס ספיר. אולם בעוד רוזנבאום ערק מצה"ל לשווייץ לפני מלחמת העצמאות, שימש נציג מ'ישרד-העליה של יצחק רפאל בש' ווייץ, הקים בנק בכספי הברחות ועזר ל'ס-הפשע האמריקאי, העריף מיכאל צור להישאר בישראל ולגדול בצילו של פינחס ספיר. תוך 16 שנה בשרות המדינה, הוא הפך לאישיות המרכזית והקובעת בכל, המעורבת כמעט בכל שחיתות והרפתקה כלכלית, כאשר מ' כישלון לכישלון כוחה עולה.

מיכאל צור נולד למישפחת ליברמן בגליציה, עלה ארצה בעודו ילד ולמד בבתי-ספר דתיים. הוא היה פעיל באי-ג'ון הנוער המיוזרחי, הפך אחר מראשו תודות לכישרון הריכור ויכולת-הג' תוח השכלית שלו. בן 25 שנה בלבד, כבר היה סוחר צעיר ומצליח, שותף בחברת נעלי מגן, חברת פלד למקרקרים חשמליים, חברת יד-אמן לעבודות כי צלאל, ועוד.

כאשר התמנה הרמן הולנדר, סוחר פרטי עשיר ומראשי המיוזרחי, כמנ' כל מישרד-המיסטר והתעשייה עם

לרסק את הפרצוף

ב רחבה המשקיפה אל קיבור הניכרה של מיכאל צור. ניצב הקיף ואימתן, נהגו של שופט בית-המשפט העליון, מנחם אילון.

אסור להתקרב! אסור לצלם! הוא צועק בקול רם ורודף אחרי הצלם. ככה אמרו לי להגיד לכם. שאסור לצלם! ואם תצלם, אני אשבור לך את ה' מצלמה!

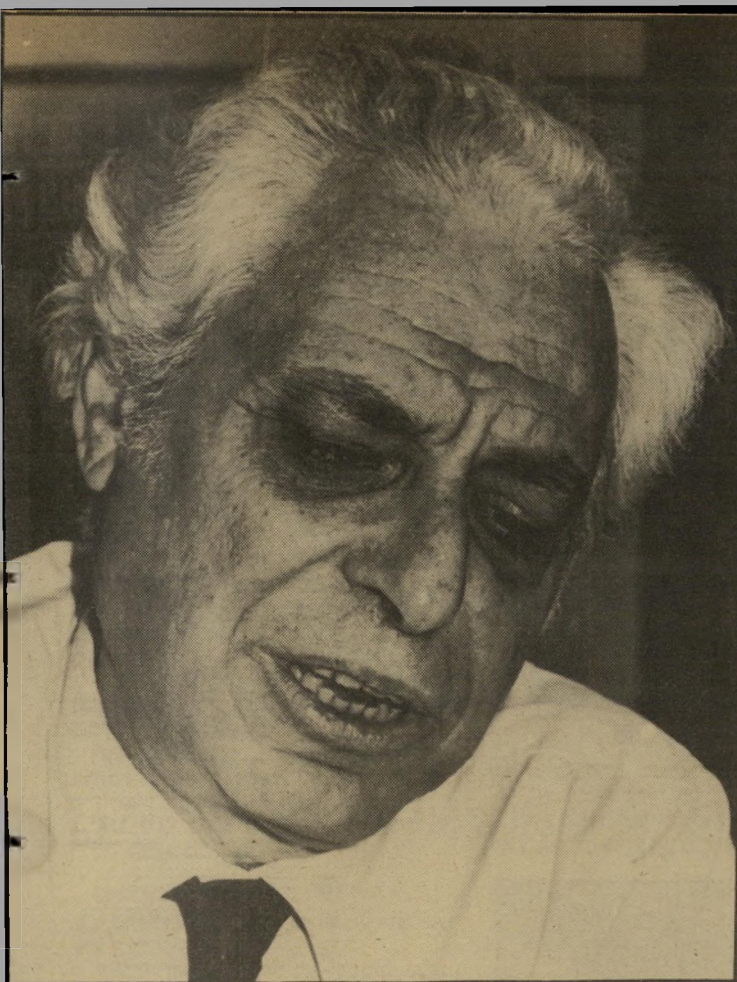
השופט מנחם אילון הוא מחותנו של מיכאל צור. בתו של צור. יעל. נשואה לבנו של אילון, עורך-הדין יוסף אילון. בנו הצעיר של צור, דני, סטודנט, פעיל נלהב בהסתדרות הסטודנטים, אינו נשוי.

לפניכן, בבית-ההלוויות בסנהדרית, הספיד השופט אילון את מחותנו במילים חמות. הוא דיבר על מעלותיו התרומיות, על תום ליבו ועל שיעוריה-הגמרא שבהם נטל חלק. השיעור האחרון נערך ימים ספורים לפני מותו.

ובעוד השופט אילון מספיד את מחותנו, עסר קים כמה מבני-המישפחה בנירוש הצלמים. תעוף מכאן, לפני שאשבור לך את הפרצוף! צועקת בקול נחר בת-מישפחה בשימלה מירח-נית ומיטפת-ראש עליזה.

אתם עשיתם לו את זה! קורא בן-אחיו של צור. לא! הוא לא עשה לעצמו כלום. הכל אתם

שרה ליבוביץ

מיכאל צור אחרי שיחרורו 84 שנות-מאסר

מנייה מרסקי. העולם הזה

קום המדינה, הוא הביא עימו את מי כאל צור ומינהו כעוזרו.

שחיתות בחסות ספיר

כ בר בתפקידו הממלכתי הראי שון גילה צור את יכולתו לראוג לעצמו ולמישפחתו. היה לו חבר במיז' רחי, בשם פינחס רוזנברג. כאשר היה צור סגן ג'ונבר-המיפלגה, היה רוזנברג מוכיז קרן ארץ-ישראל. לצור היה אח בשם יוסף צור, וחשיקל חיבר מיכאל צור את אחיו עם רוזנברג, והר קמה חברה בשם זורו (צור-רוזנברג). מנהלה הכללי של זורו היה מרכי אורבוק, כ'דודו של צור ושותפו של רוזנברג לעסקים קודם-לכן.

והנה, למרות שאורו רק נולדה, נתן לה צור מנופול על עסקות-יבוא שונות. התעוררה שערוריה כללית, והדבר הובא להכרעת מנכ"ל מישרד-האוצר דאן, פינחס ספיר. זה הורה להפסיק את המנופול, לתת רישיונות יבוא לכולם. צור שמע, והמשיך להע' דף את זורו. לאחר זמן-מה נתן לאורו רישיון-יבוא למלט לבן, שעליו היה מכס גבוה. כאשר האוניה הגיעה עם המלט, ביטל צור לפתע את המכסים על המלט הלבן.

אחיו של צור, יוסף צור, הקים חברת סרטים בשם סקופוס פילם. באורח מוזר קיבלה חברה זו חוזה לייצור סרטים עבור מישרד-המיסטר והתעשייה שיה.

אחרי פרישתו של הולנדר עבר צור למישרד-האוצר, אל פינחס ספיר, ומאו הוא עימו לכל אורך הדרך. ב-1955 התמנה ספיר כשר-המיסטר והתעשייה,

הוא עמד מאחרי הקמת תעשיות" הרכב הכושלות, שעלו לאוצר מאות מיליוני לירות, מאחרי הקמת תעשיית היהלומים על בסיס של הברחות ומיס' חר בשוק-שחור.

כאשר פרש ב-1966 מן הממשלה, היה זה בגלל מינויו של חיים צדוק כשר-המיסטר והתעשייה. ספיר פרש אז והתמנה כמזכיר מפא"י, וכל אנשיו הלכו עימו. נאמן אחר שלו, משה זנבר, פרש אף הוא אל הבנק לפיתוח התעשייה. צור פרש כדי להיות יושב-ראש מועצת-המנהלים של צים. הוא התפרסם כמכתב גלוי שפירסם או נגד המנכ"ל הקודם של צים, ד"ר ברוך וידרא, ובו האשימו בניהול כושל ובי הפסד של מאות מיליוני לירות בצים. מכתבו של צור גרם לסערת-רוחות ללא-תקדים בארץ, גם מאחר שמאזני צים עד אז הראו רווחים.

כאשר היה מנכ"ל מישרד-המיסטר והתעשייה יום חברות יצוא לאפריקה, בעניין זה החל עוד כשנכנס לעבודה בממשלה, החל נתן לחברת זורו חלק בחברת-ייצוא ממשלתית שהקים, לס' חר עם גאנה. לאחר-מכן היה מעדיף באופן בולט חברה ששמה דיזנגוף מע' רב-אפריקה, שנוהלה על-ידי אלכ' סנדר הכהן. עסקות החברה באפריקה מומנו על-ידי הבנק של טיבור רוזנ' באום. כעבור שנים אחדות הוכרח א' לכס הכהן להתפטר ומבקר-המנהלים לה כי ניהל את החברה לתועלתו האי-שית.

חוק מיוחד להטבות

ד סערה הציבורית הביאה לחי' סול פעולות החברה כמות שהיא,

19 שורות ב'העולם הזה' גרמו לחשיפה, שהביאה לנפילת צור ולהרשעתו במישפט

והקמת מיסגרת-ג' חדשה לסחר עם אפריקה.

יושבראש מועצת-המנהלים של דיזנגוף מערב-אפריקה היה מנכ"ל מישרד-הפיתוח, ישראל גלעד.

לא יפלא, לכן, שגם צור וגם גלעד נמנו עם היועצים-בשכר של בנק ברקליס בישראל בשנות ה-60.

כאשר רוזנבאום השתלט על מיפ' עלי הטכסטיל של אתא, הוא לא שכח למנות את צור כחבר מועצת-המנהלים. (המשך בעמוד 9)

וצור התמנה כמנהל חטיבת סחר-חוץ שלו, ואחרי שנה התמנה כמנהל-כללי של מישרד-המיסטר והתעשייה. תפקיד זה הוא מילא עד 1966, עת פרש.

ב-11 השנים שבהן היה מנכ"ל מישרד-המיסטר והתעשייה, היה מעורב כמעט בכל פרשה של הפסדים ושח' תות. הוא עמד מאחרי הקמת תעשיות הטכסטיל הכושלות בעירות-הפיתוח, הביא ארצה את ג'ימי לוי, סיבי דימור' נה ועוד מיפעלים, שהמדינה הספידה בגללם מיליוני לירות.